

Izjava EU in Turčije, 18. marec 2016

Člani Evropskega sveta so se danes sestali s predstavniki Turčije. To je bilo po novembru 2015 že tretje srečanje, posvečeno poglobljanju odnosov med Turčijo in EU ter reševanju migracijske krize.

Turškemu prebivalstvu so izrazili najgloblje sožalje po nedeljskem bombnem napadu v Ankari. Odločno so obsodili to grozovito dejanje in znova poudarili, da nepreklicno podpirajo boj proti vsem oblikam terorizma.

Turčija in Evropska unija sta znova potrdili zavezanost izvajanju ukrepov iz skupnega akcijskega načrta, ki se je aktiviral 29. novembra 2015. Dosežen je bil že precejšen napredek, med drugim je Turčija Sircem, ki so pod začasno zaščito, odprla svoj trg dela, uvedla nove vizumske zahteve za Sirce in državljane drugih držav, turška obalna straža in policija sta okrepili varnostna prizadevanja, vzpostavljena pa je bila tudi okrepljena izmenjava informacij. Evropska unija je poleg tega že začela izplačevati 3 milijarde evrov iz instrumenta za begunce v Turčiji za konkretne projekte, prav tako je delo napredovalo pri vizumski liberalizaciji in pristopnih pogajanjih, med drugim je bilo decembra 2015 odprto poglavje 17. Turčija je 7. marca 2016 pristala tudi na hitro vrnitev vseh migrantov, ki ne potrebujejo mednarodne zaščite in ki so prek Turčije vstopili v Grčijo, pa tudi na sprejem vseh migrantov brez urejenega statusa, prestreženih v turških vodah. Turčija in EU sta soglašali tudi z nadaljnjo okrepitevjo ukrepanja proti tihotapcem migrantov in pozdravili novo prisotnost Zveze NATO v Egejskem morju. Turčija in EU se obenem zavedata potrebe po nadaljnjem, hitrem in odločnem ukrepanju.

Da bi prekinili ustaljeno prakso tihotapcev, migrantom pa nakazali, da ogrožanje lastnih življenj ni edina možnost, ki jo imajo, sta se Turčija in EU danes odločili zaustaviti nedovoljene migracije iz Turčije v EU. Za doseg tega cilja sta se dogovorili o naslednjih dodatnih točkah ukrepanja:

- 1) Vsi novi migranti brez urejenega statusa, ki bodo na grške otoke prišli prek Turčije od 20. marca 2016 naprej, bodo vrnjeni v Turčijo, in sicer ob doslednem spoštovanju prava EU in mednarodnega prava, kar izključuje kakršen koli skupinski izgon. Vsi migranti bodo deležni zaščite skladno z ustreznimi mednarodnimi standardi in ob spoštovanju načela nevračanja. To je začasen in izreden ukrep, ki je potreben za prekinitev človeškega trpljenja in ponovno vzpostavitev javnega reda. Migranti, ki prihajajo na grške otoke, bodo dosledno registrirani, grški organi pa bodo vsako prošnjo za azil obravnavali posebej v skladu z direktivo o azilnih postopkih ter v sodelovanju z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce (UNHCR). Migranti, ki za azil ne bodo zaprosili, oziroma migranti, katerih prošnja za azil je bila ocenjena kot neutemeljena ali nedopustna v skladu z navedeno direktivo, bodo vrnjeni v Turčijo. Turčija in Grčija bosta ob pomoči institucij in agencij EU sprejeli potrebne ukrepe in se dogovorili o vseh potrebnih dvostranskih ureditvah, tudi o prisotnosti turških uradnikov na grških otokih ter grških uradnikov v Turčiji od 20. marca 2016 naprej, da se zagotovi povezovanje in s tem lažje nemoteno uresničevanje teh ureditev. Stroške operacij vračanja migrantov z neurejenim statusom bo krila EU.
- 2) Za vsakega Sirca, vrnjenega v Turčijo z grških otokov, bo iz Turčije v EU premeščen drug Sirec, pri čemer se upoštevajo merila ranljivosti, ki jih uporabljajo Združeni narodi. Mehanizem bo vzpostavljen ob pomoči Komisije, agencij EU in drugih držav članic ter UNHCR za zagotovitev, da se bo to načelo začelo izvajati od dneva začetka vračanja. Prednost bodo imeli migranti, ki prej niso nedovoljeno vstopili ali skušali vstopiti v EU. Na strani EU se bo premestitev v okviru tega mehanizma najprej začela z izpolnjevanjem zavez, ki so jih države članice dale v sklepih predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta 20. julija 2015, od katerih ostaja 18 000 mest za premestitev. Morebitne nadaljnje potrebe za premestitev se bodo reševale s podobno prostovoljno ureditvijo za največ 54 000 oseb. Člani Evropskega sveta pozdravljajo namero Komisije, da bo predlagala spremembo sklepa o premestitvi z dne 22. septembra 2015, da se omogoči, da se zaveže glede premestitve, sprejete v okviru te ureditve, uravnotežijo iz nedodeljenih mest iz tega sklepa. Če te ureditve ne bodo omogočile izpolnitve cilja o prenehanju nezakonitih migracij in če se bo število vrnitev približalo navedenim številkam, bo ta mehanizem ponovno pregledan. V primeru, da bi število vrnitev te številke preseгло, se bo mehanizem prenehal izvajati.
- 3) Turčija bo sprejela vse potrebne ukrepe za preprečitev, da bi se iz Turčije v EU odprle nove morske ali kopenske poti za nedovoljene migracije, zato bo v ta namen sodelovala s sosednjimi državami ter EU.
- 4) Ko se bodo nedovoljeni prehodi med Turčijo in EU prenehali ali se bodo vsaj bistveno in trajno zmanjšali, se bo aktiviral

prostovoljni program humanitarnega sprejema. Države članice EU bodo v ta program prispevale prostovoljno.

5) Uresničevanje časovnega načrta za liberalizacijo vizumske ureditve za vse sodelujoče države članice se bo pospešilo, da bi lahko vizumske obveznosti za turške državljane odpravili najkasneje do konca junija 2016, kolikor bodo izpolnjena vsa merila. V ta namen bo Turčija sprejela potrebne ukrepe za izpolnitev preostalih zahtev, da bi Komisija lahko po zahtevani oceni izpolnjevanja meril uspešnosti do konca aprila pripravila ustrezen predlog, na podlagi katerega bosta Evropski parlament in Svet lahko sprejela končno odločitev.

6) EU bo v tesnem sodelovanju s Turčijo še dodatno pospešila izplačilo prvotno dodeljenih treh milijard evrov v okviru instrumenta za begunce v Turčiji ter zagotovila financiranje dodatnih projektov za osebe, ki uživajo začasno zaščito, ki jih bo določila s hitrim prispevkom Turčije pred koncem marca. V roku enega tedna bo skupno opredeljen prvi seznam konkretnih projektov, namenjenih beguncem, zlasti na področju zdravja, izobraževanja, infrastrukture, hrane in drugih življenjskih stroškov. Ko bodo sredstva skoraj v celoti porabljena in pod pogojem, da bodo navedene zaveze izpolnjene, bo EU zagotovila dodatno financiranje instrumenta v višini dodatnih treh milijard evrov do konca leta 2018.

7) EU in Turčija sta pozdravili trenutna prizadevanja za nadgraditev carinske unije.

8) EU in Turčija sta ponovno potrdili svojo zavezanost novemu zagonu pristopnega procesa, kot je navedeno v njuni skupni izjavi z dne 29. novembra 2015. Pozdravili sta dejstvo, da je bilo 14. decembra 2015 odprto poglavje 17, in sklenili, da kot naslednji korak v času nizozemskega predsedstva odpreta poglavje 33. Pozitivno sta ocenili dejstvo, da bo Komisija aprila v zvezi s tem pripravila predlog. Priprave na odprtje drugih poglavij se bodo v skladu v veljavnimi pravili pospešeno nadaljevale in ne posegajo v stališča držav članic.

9) EU in njene države članice bodo sodelovale s Turčijo pri skupnih prizadevanjih za izboljšanje humanitarnih pogojev v Siriji, zlasti na nekaterih območjih blizu turške meje, s čimer bi omogočili, da bi lokalno prebivalstvo in begunci prebivali na bolj varnih območjih.

Vsi ti elementi se bodo vzporedno v prihodnje nadgrajevali in skupaj spremljali vsak mesec.

EU in Turčija sta se odločili, da se po potrebi ponovno srečata v skladu s skupno izjavo z dne 29. novembra 2015.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press